

Dulaty University **ХАБАРШЫСЫ**

ВЕСТНИК Dulaty University

Dulaty University **BULLETIN**

№2
2023

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ
БІЛІММИНИСТРЛІГІ

М.Х. ДУЛАТИ атындағы
ТАРАЗ Өңірлік Университеті

DULATY UNIVERSITY ХАБАРШЫСЫ

Ғылыми журнал
2000 ж. наурыз айынан бастап жылына
төрт рет шығады

ISSN 2788-4724(print)
ISSN 2790-833X (online)

№ 2 (10)
Сәуір-маусым
2023 ж.

Бас редактор: **И.И. Бекбасаров** - т.ғ.д., профессор.

Редакция алқасы:

Н.В. Скоробогатова - псих. ғыл. канд., доцент, Ресей Федерациясы; **Э. Капаган** - PhD, Түркия; **С. Чавдарова-Костова** - PhD, профессор, Болгария; **П.С. Пойта** - техн. ғыл. д-ры, профессор, Беларусь Республикасы; **И. Сметанска** - PhD, Германия; **М.В. Дяденко** - техн. ғыл. канд., доцент, Беларусь Республикасы; **А. Гульбиние** - PhD, Литва; **Элдер Тейшейра Гомиш** - PhD, профессор, Португалия; **Г.Е. Санай** - пед. ғыл. канд., доцент, Dulaty University; **Ш.Т. Турдалиева** - псих. ғыл. канд., доцент, Dulaty University; **К.Б. Сматава** - псих. ғыл. канд., доцент, Dulaty University; **Н.Ә. Бейсен** - физ.-мат. ғыл. канд., қауымд. профессор, Dulaty University; **Б.К. Масалимова** - хим. ғыл. канд., қауымд. профессор, Dulaty University; **М.Б. Муратбеков** - физ.-мат. ғыл. д-ры, профессор, Dulaty University; **Г.З. Шаймерденова** - PhD, Dulaty University; **Л.Н. Есмаханова** - PhD, Dulaty University; **Г.Б. Нұрадин** - филос. ғыл. канд., доцент, Dulaty University; **С.У. Бакторазов** - тарих ғыл. канд., профессор, Dulaty University; **З.Т. Абдукаримова** - Заң ғыл. канд., доцент, Dulaty University; **А.Б. Бекенова** - заң ғыл. канд., доцент, Dulaty University; **Г.Б. Исабекова** - PhD, Dulaty University; **А.А. Аладьина** - фил. ғыл. канд., доцент, Dulaty University; **С.О. Құлбарақ** - Фил. ғыл. д-ры, профессор, Dulaty University; **С.Т. Дүйсенбаева** - техн. ғыл. канд., доцент, Dulaty University; **С.Т. Әбілдаев** - PhD, доцент, Dulaty University; **А.Ә. Сағындықов** - техн. ғыл. д-ры, профессор, Dulaty University; **А.О. Жатқанбаева** - PhD, доцент, Dulaty University; **Г.Б. Джумабекова** - PhD, доцент, Dulaty University; **А.Б. Мынбаева** - техн. ғыл. канд., доцент, Dulaty University; **А.Қ. Құдабаева** - техн. ғыл. канд., доцент, Dulaty University; **Б.Ж. Унайбаев** - техн. ғыл. д-ры, профессор, Екібастұз; **И.С. Бровко** - техн. ғыл. д-ры, профессор, Әуезов Университеті; **А.А. Кابدусев** - PhD, Dulaty University.

Корректор және беттік өңдеу: Ж.Е. Айнакулова

Редакция мекен-жайы: 080012, Тараз қаласы, Төле би көшесі, 60
Тел.: 8 7262 45-35-10.

<http://journals.dulaty.kz> E-mail: vestnikdulaty@mail.ru

Тіркеу куәлігі: № 1128-Ж (04.03.2000 ж.), № KZ43VPY00028452 (29.10.2020 ж.)
Басуға қол қойылған күн 30.06.23. Форматы 70×180/16. Шартты баспа табағы
12,05. Тираж 300 дана. Тапсырыс 442.

М.Х. Дулати атындағы Тараз өңірлік университетінің «Dulaty University» баспасы.
080012, Тараз қаласы, Сүлейменов көшесі, 11.

© М.Х. Дулати атындағы Тараз өңірлік университеті, 2023

МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И
ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

ТАРАЗСКИЙ РЕГИОНАЛЬНЫЙ
УНИВЕРСИТЕТ имени М.Х. ДУЛАТИ

**ВЕСТНИК
DULATY UNIVERSITY**

Научный журнал
Издается с марта 2000 г.
Выходит четыре раза в год

ISSN 2788-4724 (print)
ISSN 2790-833X (online)

№ 2 (10)
Апрель-июнь
2023 г.

Главный редактор: **И.И. Бекбасаров** - д.т.н., профессор

Редакционная коллегия:

Н.В. Скоробогатова - канд. псих. наук, доцент, Российская Федерация; **Э. Капаган** - PhD, Турция; **С.Чавдарова-Костова** - PhD, профессор, Болгария; **П.С. Пойта** - д-р техн. наук, профессор, Беларусь; **И. Сметанска** - PhD, Германия; **М.В. Дяденко** - канд. техн. наук, доцент, Беларусь; **А. Гульбиниене** - PhD, Литва; **Э.Т. Гомиш** - PhD, профессор, Португалия; **Г.Е. Санай** - канд. пед. наук, доцент, Dulaty University; **Ш.Т. Турдалиева** - канд. псих. наук, доцент, Dulaty University; **К.Б. Сматова** - канд. псих. наук, доцент, Dulaty University; **Н.А. Бейсен** - канд. физ.-мат. наук, ассоц. профессор, Dulaty University; **Б.К. Масалимова** - канд. хим. наук, ассоц. профессор, Dulaty University; **М.Б. Муратбеков** - д-р физ.-мат. наук, профессор, Dulaty University; **Г.З. Шаймерденова** - PhD, Dulaty University; **Л.Н. Есмаханова** - PhD, Dulaty University; **Г.Б. Нурадин** - канд. филос. наук, доцент, Dulaty University; **С.У. Бакторазов** - канд. ист. наук, профессор, Dulaty University; **З.Т. Абдукаримова** - канд. юр. наук, доцент, Dulaty University; **А.Б. Бекенова** - канд. юр. наук, доцент, Dulaty University; **Г.Б. Исабекова** - PhD, Dulaty University; **А.А. Аладына** - канд. фил. наук, доцент, Dulaty University; **С.О. Кулбарак** - д-р фил. наук, профессор, Dulaty University; **С.Т. Дуйсенбаева** - канд. техн. наук, доцент, Dulaty University; **С.Т. Абилдаев** - PhD, доцент, Dulaty University; **А.А. Сагындыков** - д-р техн. наук, профессор, Dulaty University; **А.О. Жатканбаева** - PhD, доцент, Dulaty University; **Г.Б. Джумабекова** - PhD, доцент, Dulaty University; **А.Б. Мынбаева** - канд. техн. наук, доцент, Dulaty University; **А.К. Кудабоева** - канд. техн. наук, доцент, Dulaty University; **Б.Ж. Унайбаев** - д-р техн. наук, профессор, Экибастуз; **И.С. Бровко** - д-р техн. наук, профессор, Ауезов Университет; **А.А. Кабдушев** - PhD, Dulaty University.

Корректор и компьютерная верстка: Ж.Е. Айнакулова.

Адрес редакции: 080012, г. Тараз, улица Толе би, 60, Тел.: 8 7262 45-35-10
<http://journals.dulaty.kz> E-mail: vestnikdulaty@mail.ru

Свидетельство о регистрации: № 1128-Ж (04.03.2000 г.), № KZ43VPY00028452 (29.10.2020 г.)

Подписано в печать 30.06.23. Формат 70×180/16. Усл. печ. л. 12,05. Тираж 300 экз. Заявка 442.

Издательство «Dulaty University» Таразского регионального университета имени М.Х. Дулати. 080012, г. Тараз, ул. Сулейменова, 11.

© Таразский региональный университет им. М.Х. Дулати, 2023

MINISTRY OF SCIENCE AND HIGH
EDUCATION OF THE
REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

M.Kh. DULATY TARAZ REGIONAL
UNIVERSITY

**DULATY UNIVERSITY
BULLETIN**

Scientific Journal
Published since March 2000
Published quarterly

ISSN 2788-4724 (print)
ISSN 2790-833X (online)

No.2 (10)
April - June
2023

Editor in chief: **I.I. Bekbasarov** – Dr. of Tech. Sci., Professor

Editorial board:

N.V. Skorobogatova - Cand. Psy. Sci., Associate Professor, Russian Federation; **E. Kapagan** - PhD, Turkey; **S. Chavdarova-Kostova** - PhD, Professor, Bulgaria; **P.S. Sing** - Dr. Tech. Sci., Professor, Belarus; **I. Smetanska** - PhD, Germany; **M.V. Dyadenko** - Cand. Tech. Sci., Associate Professor, Belarus; **A. Gulbinienė** - PhD, Lithuania; **E.T. Gomes** - PhD, Professor, Portugal; **G.E. Sanay** - Cand. Ped. Sci., Associate Professor, Dulaty University; **PC. Turdalieva** - Cand. Psy. Sci., Associate Professor, Dulaty University; **K.B. Smatova** - Cand. Psy. Sci., Associate Professor, Dulaty University; **N.A. Beissen** - Cand. Phys.-Mat. Sci., Associate Professor, Dulaty University; **B.K. Masalimova** - Cand. Chem. Sci., Associate Professor, Dulaty University; **M.B. Muratbekov** –Dr. Phys.-Math. Sci., Professor, Dulaty University; **G.Z. Shaimerdenova** - PhD, Dulaty University; **L.N. Esmakhanova** - PhD, Dulaty University; **G.B. Nuradin** - Cand. Philosophy Sci., Associate Professor, Dulaty University; **S.U. Baktorazov** - Cand. Hist. Sci., Professor, Dulaty University; **Z.T. Abdukarimova** - Cand. Legal entity Sci., Associate Professor, Dulaty University; **A.B. Bekenova** - Cand. Legal entity Sci., Associate Professor, Dulaty University; **G.B. Isabekova** - PhD, Dulaty University; **A.A. Aladyina** - Cand. Phil. Sci., Associate Professor, Dulaty University; **S.O. Kulbarak** - Dr. Phil. Sciences, Professor, Dulaty University; **S.T. Duisenbaeva** - Cand. tech. Sci., Associate Professor, Dulaty University; **S.T. Abildaev** - PhD, Associate Professor, Dulaty University; **A.A. Sagyndykov** - Dr. Tech. Sciences, Professor, Dulaty University; **A.O. Zhatkanbaeva** - PhD, Associate Professor, Dulaty University; **G.B. Dzhumabekova** - PhD, Associate Professor, Dulaty University; **A.B. Mynbayeva** - Cand. Tech. Sci., Associate Professor, Dulaty University; **A.K. Kudabayeva** - Cand. Tech. Sci., Associate Professor, Dulaty University; **B.Zh. Unaibaev** –Dr.Tech. Sci., Professor, Ekibastuz; **I.S. Brovko** - Dr. Sci., Professor, Auezov University; **A.A. Kabdushev** - PhD, Dulaty University.

Press-corrector and computer page make up **Zh.E. Ainakulova**

Editorial address: 080012, Taraz, Tole bi str., 60.Tel.: 8 7262 45-35-10.

<http://journals.dulaty.kz> E-mail: vestnikdulaty@mail.ru

Registration certificate: No.1128-Ж (04.03.2000), No.KZ43VPY00028452 (29.10.2020).

Signed in print 30.06.23. Form 70×180/16. Cond. print. sh. 12.05. Edition 300 copies. Application 442.

Printing House «Dulaty University» of M.Kh. Dulaty Taraz Regional University. 080012, Taraz, Suleymenov str., 11.

© M.Kh. Dulaty Taraz Regional University, 2023

МАЗМУНЫ / СОДЕРЖАНИЕ / CONTENT

Педагогика ғылымдары Педагогические науки Pedagogical sciences

Есентаева Б.У., Үсен А.Қ. Дамуында бұзылысы бар балалардың сөйлеу ерекшеліктері.....	7
Kim O.V., Gudkova O.A., Nikitina O.A. Formation of the skills of professionally oriented foreign language communication of future teachers of foreign languages	14
Аубакирова С.А. Интеграция традиционных и инновационных методов работы с одаренными детьми в условиях цифровизации образования.....	22
Әмілбек Т.А., Серқан Қаймақ Мектеп оқулықтарындағы мәтін сипаттамасы мен элементтерін дидактикалық бағалау.....	30
Қожасова Н.Л. Student teacher knowledge and its impact on task design.....	36
Қайыржан М.М., Абдимажитова М.Б. Application of inquiry-based learning by Kazakhstan instructors in the classroom	42
Махаш А.М. Білім берудегі ақпараттық жүйелер.....	47
Бухарбекова Б.Т., Умирәлиева А., Таласбаев А.А. Кіріктірілген тапсырмаларды қолдану арқылы оқушылардың зерттеушілік дағдыларын дамыту.....	55
Кезенғараева Р.С. Актуальность идей средневековых просветителей в эпоху глобализации в рамках патриотического воспитания молодежи.....	65

Филологиялық ғылымдар Филологические науки Philological sciences

Ospanaly M.E., Temur N. Literary interior in Mukhtar Auezov's novel «The parth of Abay».....	72
Kungurova S.N. The modern literary fairy tale: genesis, imagery, compositional forms	80

Бекбергенова М.Д.
XX ғасыр қарақалпақ прозасын зерттеудегі типологиялық мәселелер ... 86

Құламанова З.А., Бектлеуова Г.Х.
Мақал-мәтелдер мен қанатты сөздер – рухани мәдениеттің негізі 92

Жаратылыстану ғылымдары
Естественные науки
Natural sciences

Жумадилова А.К., Сагин Ж., Жигитова С.З., Күншырақ А.Д.
Ластанған аймақтардан бөлінетін биогаздарға экологиялық баға беру .. 101

Техникалық ғылымдар
Технические науки
Technical sciences

Садиева Х.Р., Нурлыбаева А.Н., Дүйсенбаева С.Т., Есенжол Н.А.
Аминқышқылдары мен натрий тиосульфаты ерітіндісінің физико-химиялық қасиеттерін зерттеу..... 107

Есмаханова Л.Н., Темиргалиев Т.К., Мыркалыков Б.С.
Проектирование и расчет информационно-измерительного комплекса на базе LabVIEW..... 116

Құдабаева А.К., Жұмабаева А.Е.
Туристтік имиджді қалыптастыру негізінде ұлттық кәдесый өнімдерін ұсыну..... 127

Dmitrichenko V.I., Aktan A.M., Omirzakov N.T.
Research of adaptive relay protection against single-phase earth faults in 6-35 kv power grids..... 133